

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundißimi Doctoris de Auxilio gratiæ
medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum &
Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

27. Quia absurdum est, ut Deum petat ab homine fieri, quod ipse Deus
per talem gratiam debet facere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

exhortationes & conceptiones. Nemo enim his bene patet, sine auxilio efficaci, quod non est in eius potestate. Ita Lessius.

NOTA XXV.

Quia nature vires nixum deframuntur.

Alia ex causa Massilienses putabant superfluum fore exhortationem, correctionem, & similia, ex eo quod Aliguinus tradiceret, ita per peccatum primi hominis prostrata esse natura vires, ut nihil bona velle, aut agere, aut periculum ateroræ mortis timere posset nisi per gratiam bona ista voluntas inspiraretur. Vnde stomachantes apud Hilarium excludi putant omnem predicationis vigorem, si nihil, quod per eum excitetur, remansisse dicatur. Et paulo post: Afferunt mutilem exhortandi consuetudinem, si nihil in homine remansisse dicatur, quod corrective valeat excitare.

Hilar. Epist.
lib. 1. c. 10.
Mol. q. 14.
a. 13. disp. 9.

Idipsum refriant sine suo recentiores: Nonnulli, inquit Lessius, dare tantam gratiae copiam, ut omnia sint natura facili, ipsaque natura si secura: sed eam dimitat mensura, quæ multam nobis reminguit sollicitudinem; ut animadversa rei difficultate & anticipata eventu excitemus naturam, e que vim inferamus, ut quantum potest gratia conferatur. Hoc sepe monet Scriptura, ut cum horat ad vigiliam, ad studium orationem, ad redimendum tenpus, ad caue ambulandum, ad operandum salutem ei misere & tremere. Non decebat, ut vires naturæ a creatore accepte essent otiosa, & quasi passive se ad gratia vires haberent, carum in pulsum tanti modo exspectantes, & sientes se ab illo moveri &c. In quibus verbis tacite indicat, alioquin non recte illæ Scripturæ monitiones fieri, nisi natura sciens excitarerit; nec attendit, hujusmodi excitaciones naturæ, & sollicitudines, & timores esse unum ex primis & præcipuis gratie operibus prævenientis voluntatem. Ex quo fit, ut ubi ipse se naturam excitare putat, ad cooperandum gratia, gratia e contrario præverteret naturam sepiam ac somnolentam, eam ad cooperandum exciteret. Nunquam hujusmodi verbis quicquam gratia intellector uteretur, nisi existimat, aliquid in natura relictum esse, quod ipse tua diligentia ad gratiam excitarerit. Sed hoc ex illa opinione venire, quæ putant hominem, quantum in se est operando, multa facere, quæ vere bona sunt, quibus se postea interponat gratia, ut ad supernaturales actus perducatur. Hoc aperte profiteretur Molina: cuius de Cœl. a Lessio mirifice probatur, ideoque de Scholastica Theologia optime meritus pronuntiatur. Nam in concordia sua aperte profiteretur; quo homines avidius, sincerosque animo veritatem cognoscere volant, eoplures a Deo vocari ad fidem, & illuminari. Quasi illa aviditas, & sincerus animus, & cogitacioni voluntas, non esset donum gratiae Dei. Addit achuc, ita se Deum accomodasse homini, ut sic per gratiam homini naturam ex se liberam persicubat; ita etiam ante receptionem gratie, & in ipsa receptione gratie, ac post ea in augmento illius, suum locum libero relinquere arbitrio: quae-

nus ita ipse auctor esset omnium bonorum, omniaque ei accepta referrentur, ut nihilominus libero arbitrio propria industria, & laus servaretur. Ecce & ante receptionem gratiae libero relinquitur arbitrio locus, ut ei industria & laus sua servetur. Vnde ulterius pergit, idipsum afferens, quod & Lessius de exhortatione dixit: Atque predicta onus exigere videtur Deus à peccatore illis Molina libid. verbu Zacharie, id est: Convertimini ad me, & convertiar ad vos. Quia videlicet Deus illis verbis naturales liberae voluntatis conatus exigeret, quibus se se gratia postea inscriberet, prout ibidem ex professo docet, & Massilienses ex propria sui erroris professione statuebant.

NOTA XXVI.

Quia sola erit opus oratione.

Hinc ulterius Massilienses inferebant, tammodo orandum esse pro illis, qui non recte vivunt, si totum est gratia. Nam & istud ipsum, totum gratia dati, permoleste ferre solebant. De oratione audi: Si non fecero, non Apud Aug. ego corripiendus sum, sed ille orandus, ut dei quod lib. de Cor. non dedit. Et mox: Cum ergo & ipsa voluntas & gratia. Domino preparatur, cur me corripui, quia vides me eus precepta facere nolle, & non potius ipsum rogat, ut in me operetur & velle? Monachorum Adrumetinorum verba sunt, quæ à Massiliensis frequenter a quoque fuisse Prosper ad Augustinum testatur.

Eadem quoque eandem ob causam, propter illa scilicet auxilia efficacia ex prædestinatione proficiencia, usurpant recentiores. Imo vero, inquit Molina, dat & ea sentientia, locus apertissime datur errori illorum Monachorum, qui diebus aut neminem corripiendum esse, quod non operetur bonum; sed orandum esse Deum, ut illi largiatur gratiam, auxiliu my eis. Quod bene operatur. Sed non adverbit, arbitror, ita Monachorum accusationes adverius gratiam, presbyteros quoque Massilienses, contentiosissime concilamendo, fecisse suas, ut jam ex Prospero lapidem diximus.

NOTA XXVII.

Quia absurdum est, ut Deus petat ab homine fieri, quod ipse Deus per talem gratiam debet facere.

Istud quoque persiculum esse Massiliensis videbatur, quod Deus ab homine præcipiendo aut exhortando peteret id, quod ipse date deberet. Hinc Monachi Adrumetini, quorum omnes querelas tanquam iustissimas Massilienses quoque amplexos esse, Prosper tradit, valde lelio querebantur: Ut quid nobis Epist. 48 predicatur, atque presipitur, ut declinamus a malo Aug. & faciamus bonum, si nos non agimus, sed id velle Lib. de Cor. & operari Deus OPERETVR in nobis? Et Grat. c. 25 Augustinus ex simili persona ad eosdem illos Monachos: Quaro iubet, si ipse daturus est? Quod starim solvit, quia dat quod iubet, Lib. de Cor. & lib. arb. cum adiuvat, ut faciat cui iubet. c. 15.

Simili prorius modo Lessius sicutineam habet

Less. lib. de
grat. effi.
e. 6. reju. 3
n. 7.

hanc macharam non semel adversus illam gratiam vibrat, quæ non est in hominis potestate & adversus illa Dei dona, quæ talis gratia in hominis voluntate operatur: *Cur enim pulsaret Deus ad ostium cordis, si non posset aperire?* Quomodo diceret: *S. quis mibi aperuerit, si ipsemet debet aperire, per quandam impulsum, qui non est in eorum potestate?* Et accusatiū hoc argumentum explicans ac diducens: *S. enim, inquit, qui intus est, non potest aperire, nisi tu foris illud impellas, non ride ei dixeris: si aperias, intrabo, cum ipse aperire nequeat sine tuo impulso, & tu illum impulsum non statueris facere. Vnde merū respondebitur tibi: Impelle tu prius, & tunc aperiam: Nam nisi prior impulsum feceris, aperire non potero.*

NOTA XXVIII.

Quia totum isti gratiae tribuitur, B nihil naturæ.

Cyprian. in
explie. orat.
Dom. & lib
3. ad Quirat.

I Am verò istud alterum, quod totum gratia, nihil naturæ tribueretur, Massiliensibus non minus invīsum fuit. Nam Faustus reprehendit, quod adversarij dicerent totum solū esse gratia, quibus verbis Augustini dicitur: *Nihil naturæ tribuitur, Cypriani, quibus tradunt, nostrum nihil esse.* Et Tutores nos vivere, si totum Deo datur. **H**oc ipsum & Lessius videtur reprehendere, quando dicit: *Non decebat, ut vires naturæ à creatore acceptæ essent otiose, & quasi passim se ad gratia vires haberent, eam impulsum tantummodo exspectantes, & sinentes se ab illis moveri, & sic totum à gratia motione penderet. Vbi tria simul capita doctrinæ Fausti, & Massiliensem tangit, & obiectit; primum, quod totum esset gratia; secundum, quod vires hominis essent otiose. Nam & hoc argute Catholicis obiecte sibi videbantur. Vnde apud Faustum frequens est istius otij reprehensione: *Audi, inquit Apostolum non tua otia predicantem;* Et ex Augustini sententia vocat procurationem salutis otiosum negotium; & homines per quietem & desidiam coronati. Tertium, homines in ista gratia prædicatione, tantum impulsu gratiae exspectare, sinentes se ab ea moveri. Nam supra reprehendentem Faustum audivimus, quod sicut mare magnum, quod hic atque illuc ventis agitantibus volutatur, ita solo divina potestatis impulsu, mens humana per gratiam versaretur.*

NOTA XXIX.

Quia fatalis sequitur in vitam humanam necessitas.

Faust. lib. I.
r. 4.

Hinc itaque fati fatalisque necessitatis operationem induci per gratiam, tanquam indubitatum conclamabant. Inter gra-

A tie *Vocabulum*, inquit Faustus, absconditum erit fati decretum. Quod non semel in eisdem libris refricat, & Pelagiani omnibus gratiae efficaciter operantis adversarijs propinaverant. Fatum enim non solū ex prædestinatione, quod supra dictum, sed etiam ex ipsa efficaci gratiae operatione sequi arbitrabantur.

Apud recentiores istos nihil ista expostulatione invidiosius & frequentius: *Fatoe*, inquit Lessius, nullā rationē me posse assequi, quemodo per eam, doctrinam de determinatione voluntatis per gratiam efficacem, non inducatur fatum plusquam adamantinum. De quo & alibi aliquoties. Et Molina profitetur, si secludatur præscientia, qualiter arbitrium pro sua libertate deberet se determinare, se, supposito auxilio determinante, non intelligere, qua ratione eius sentientia assertores eradere possint fatalem necessitatem in eo effectū, humanaque libertatis evercionem. Ex quibus perspicuum esse puro, quam accuratè sibi erijani recentiores isti & Massilienses in gratia ex se efficaciter operantis oppugnatione, & argumentorum omnium, aut penè omnium apparatu concinant.

Quapropter prudens quisque, qui non contentionem, sed veritatem in scriptoribus querit, consideret velim, quo colore iste tot querimonia aduersus illud adjutorium voluntatis intorqueri possunt, quod à recentioribus descendit, & ab Augustino contra Massilienses traditum fuisse credi volunt. Quia vel specie verisimili de adjutorio, quod instar habitus omni ex parte subditum est nutui liberæ voluntatis, dici, vel cogitari, vel somniari potest, quod fatum afferat, quod everitat libertatem, cui semper obtemperat? Quod præceptum reddat impossibile; quod frustranea officiat præcepta, exhortationes, correptiones, quibus implendis nutui voluntatis præsto est? Quod sola sit opus oratione, quod totum gratiae tribuatur; cum nihil omnino illa operetur, nisi ad operandum voluntate concitetur? Quod abfurde Deus ab hominæ petat, ut velit, cum per istam gratiam non det velle, nisi ipsa voluntas velit? Quis ita stupidus, tardus, blennus, & caudex est, ut illos homines acutissimos ita delirasse credit, qui ultra vociferantur se agnoscere, intelligere, probare gratiam illam ab Augustino traditam, quæ adjutus primus homo poterat in Epist. ad perseverare & non perseverare si vellet? Hoc est, gratiam qua obtemperat in agendo & non agendo libertæ voluntati? Dicat hoc ergo qui voluerit, credat qui potuerit. Ego puto neminem eorum, qui hoc de Massiliensibus persuadere conantur, vel apud scipsum in animo suo posse credere: sed ad hujusmodi vela sententia sua prætexenda, ipsa suscepit semel defensionis necessitate compelli.

CAP VT